

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd
- **REGLER OG TILSKUD**
- Brakarealer skal være uproduktive
- Kvælstofprognosen er kommet
- Vandingstilladelse

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Selvom det kribler i fingrene og mange firmaer råber "KØR!" er vores holdning, at det endnu er for tidligt at påbegynde den opfølgende ukrudtsbekæmpelse i vintersæden, især hvis det er de forårsfremspirende arter, der skal bekæmpes. Men foråret kommer ofte snigende og derfor er her vores guide til håndtering af ukrudtet, når det er tid. Læs med nedenfor, hvor strategien gennemgås, således kan du være klar, når farbarheden er på plads, og timingen er korrekt.

Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Der er ingen nye aktivstoffer mod ukrudt i korn i år. Vores løsningsforslag ligner derfor meget sidste års.

Det nye afgift-system ser heller ikke ud til at være slået helt igennem. Vi hører om et prisniveau, der kun er en smule over sidste års: Priserne i nedenstående tabeller er fra middeldatabasen.dk

Ubehandlede marker fra efteråret

I helt ubehandlede marker fra efteråret foreslår vi brede løsninger med effekt på både græsser og bredbladet ukrudt. Ubehandlede marker sprøjtes ved først givne lejlighed. Og med bredt virkende løsninger, også resistensmæssigt.

Vær opmærksom på, at hvis du allerede har været ude med Cossack, som foreslået i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 2, må dette eller andre sulfuron-holdige midler ("minimidler") som f.eks. Accurate, Express, Hussar, Nicanor, Savy og Trimmer ikke bruges senere i sæsonen.

Der er i Tabel 1 ikke medtaget løsninger målrettet væselhale, da veletablerede, ubehandlede bestande med dette ukrudt kun kan bekæmpes effektivt kemisk med glyphosat. I et landsforsøg i vinterhvede i 2021 virkede blandingen 165 g/ha Broadway + 0,45 l/ha Atlantis + 0,5 l/ha PG 26 + 10 kg/ha N i flydende gødning kun med 75 %, på trods af at der allerede var behandlet med Legacy + Boxer + Mateno Duo i efteråret. En utilstrækkelig forårsblanding til omkring 500 kr./ha, der typisk er hård ved kornet, giver anledning til at overveje andre muligheder, f.eks. høst til helsæd/grønkorn.

Tabel 1 Løsningsforslag til *ubehandlede* marker. Der behandles ved først givne lejlighed, dog fra ca. 6-8 °C om dagen for Hussar-løsningen. Cossack OD virker ved lavere temperaturer, når der bare er vækst i ukrudtet. For begge blandinger er der afstandskrav på 10 m til vandmiljø og 5 m til §3 areal. Mangan kan medtages i begge blandinger.

Afgrøde	Resistens-klasse	Virksom mod, Sikker effekt=fed skrift	Løsningsforslag, dosis/ha	Prisniveau Kr./ha	Bemærkninger
Alle arter	B+F+O	Vindaks*, rajgræs*, enårig rapgræs*, burresnerre fuglegræs, kamille, korsblomstret, ærenpris	0,05-0,1 l Hussar Plus OD + 0,05 l DFF+ 0,25 l Pixaro EC + 0,15 l sprede-klæbemiddel	200-265	I byg max. 0,05 l/ha Hussar Plus OD. DFF må senest anvendes i stadie 28 (buskning) OBS: Minimidelrestriktion for Hussar Plus OD
Hvede, tritcale og rug	B+F+O	Enårig rapgræs, vindaks*, rajgræs*, burresnerre , fuglegræs, kamille, korsblomstret, ærenpris	0,6-0,9 l Cossack OD** + 0,05 l DFF+ 0,25 l Pixaro EC + 0,15 l sprede-klæbemiddel	350-450	I rug max 0,6 l/ha Cossack OD. Laveste dosis i sent såede marker. OBS: Minimidelrestriktion for Cossack OD

* Virker ikke mod ALS- resistente bestande.
 **Ved massive enårig-rapgræsbestande kan Cossack OD med fordel erstattes med 0,45- 0,8 l/ha Atlantis OD (max. 0,45 l/ha i rug).
 Atlantis virker til gængæld dårligere mod kamille og andre bredbladede arter.

Opfølgende behandling

I mange marker har efterårsbehandlingerne virket godt, som på nedenstående billede 1. Her afventes de forårsfremspirende arter se løsningsforslag i tabel 3. Hvor der derimod er overvintrede græsser, bør behandlingen starte tidligst muligt. Se løsningsforslag i tabel 2. Hvis der ikke er brugt DFF/Legacy i efteråret, kan det tilsættes nedenstående forslag for at forstærke effekten mod enårig rapgræs.

Billede 1 Velbehandlet hvede i efteråret, her bør opfølgningen afvente evt. forårsfremspiringen. Foto: Michael Fleng

Billede 2 Alm. brandbæger ses i stigende omfang på nogle bedrifter. Her fotograferet i maj sidste år i en mark, der kun er behandlet med DFF efter såning i efteråret. Foto: Birgit Vestergaard, SAGRO.

Tabel 2 Løsningsforslag til *tidlig opfølgning*, i marts. Cossack-løsninger virker så snart der er vækst i ukrudtet, mens Hussar-løsningen har brug for lidt mere varme, gerne ca. 8 C° dagtemperatur.

Afgrøde	Resistens-klasse	Virksom mod	Løsningsforslag, dosis/ha	Pris-niveau, Kr./ha	Bemærkninger
Alle arter	B+O	Vindaks*, rajgræs*, enårig rapgræs*, burresnerre, fuglegræs, kamille, korsblomstret, storkenæb	0,05-0,08 l Hussar Plus OD + 0,2 l Pixxaro EC + 0,15 l sprede-klæbemiddel	170-210	I byg max 0,05 l Hussar Plus OD. Pixxaro droppes eller gemmes til senere, hvis der ikke er tokimbladet ukrudt. OBS: Minimiddelrestriktion for Hussar Plus OD
Hvede, tritcale og rug	B+O	Enårig rapgræs** vindaks*, rajgræs*, burresnerre fuglegræs, kamille, korsblomstret, storkenæb	0,3-0,5 l Cossack OD + 0,2 l Pixxaro EC + 0,15 l sprede-klæbemiddel	330-420	Laveste dosis i sent såede marker og ved små enårig rapgræs, med få sideskud. Pixxaro droppes eller gemmes til senere hvis der ikke er tokimbladet ukrudt. OBS: Minimiddelrestriktion for Cossack OD
Hvede, rug og tritcale	A	Rajgræs, agerrævehale, alm. rapgræs, flyvehavre	0,4 l Topik EC + 0,5 l Renol	265	God effekt på små rajgræs. Kun én gang pr år.

* Virker ikke mod ALS-resistente bestande.
 **Ved massive enårig rapgræsbestande, kan Cossack OD med fordel erstattes med 0,45- 0,8 l/ha Atlantis OD (max. 0,45 l/ha i rug).
 Atlantis virker til gængæld dårligere mod kamille og andre bredbladede arter.

Tabel 3 Løsningsforslag til *senere opfølgning*, i april.

Afgrøde	Resistens-klasse	Virksom mod	Løsningsforslag, dosis/ha	Pris-niveau, Kr./ha	Bemærkninger
Alle arter	A	Flyvehavre, vindaks	0,8 l Primera Super + 0,15 l spredet-klæbemiddel	160	I vinterbyg senest st. 30 (før 1. knæ) af hensyn til afgrødetolerance
Hvede, rug og triticale	A+B	Flyvehavre, vindaks, alm. rapgræs	0,12 kg Serrate + 0,5 l Renol	175,	Senest st. 32 (2. knæ fremme)
Hvede, rug og triticale	B	Gold/blød hejre, alm. rapgræs, rajgræs, flyvehavre, burresnerre, kornblomst,	0,11 kg Broadway + 0,5 l PG 26N + 10-14 dage senere: 0,11 kg Broadway + 0,5 l PG 26N	310	Mod kornblomst og blød hejre er 1 gang 0,13 kg Broadway + PG ofte tilstrækkeligt. Splitbehandling kun lovlig mod gold hejre.
Alle arter	O	Burresnerre, fuglegræs, snørlepileurt, hanekro	0,3 l Starane 333 HL **	85	Temperatur afgørende for virkning: helst over 15 C° om dagen
Alle arter	B+O	Burresnerre, pileurter, kamille, kornblomst, alm. brandbæger fuglegræs*	0,5 l Mustang Forte **	85	NB Restriktioner vedr. efterfølgende afgrøder og senest i st 32 (2. knæ fremme)
Alle arter	O	Fuglegræs, storkenæb, hejrenæb, snørlepileurt, spildkartofler	0,3 l Pixxaro **	130	Mod spildkartofler bør dosis hæves og/eller iblandes Mustang F. – OBS bemærkningerne ovenfor
Alle arter	B+O	Burresnerre, fuglegræs, pileurter, hanekro, kamille *	0,8 l Starane XL	130	Reduceret dosis anbefales IKKE pga. for dårlig effekt på ALS-resistent ukrudt.

* Virker ikke mod ALS-resistente bestande.

**Midlet kan blandes med minimidler som fx Accurate/Nicanor, for at forbedre effekten mod bl.a. korsblomstret ukrudt og ærenpris, hvis ét af disse midlerne eller: Express, Nuance, Trimmer, Hussar, Cossack m.fl. ikke allerede er brugt jævnfør "minimiddelrestriktion". Hvis ukrudtet har tykt vokslag, bør der tilsættes spredet-klæbemiddel.

REGLER OG TILSKUD

Brakarealer skal være uproduktive

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Alle med omdriftsarealer skal have 4 % uproduktive arealer, i daglig tale omtales det ofte som 4 % brak. Arealet er et af kravene, der skal opfyldes, for at du kan modtage grundbetaling på dine arealer. Arealet skal være uproduktiv i hele kalenderåret, det er derfor vigtigt:

- at du ikke afgræsser arealet (er arealet en del af en indhegning, SKAL det frahegnes)
- at du ikke tager slæt, dvs. fjerner det afslåede plantemateriale fra arealet
- at du ikke bruger gødskning eller sprøjtemidler, medmindre der er tale om selektiv bekæmpelse af flyvehavre og kæmpebjørneklo
- at du ikke bruger dem til opbevaring af landbrugsprodukter, f.eks. halmballer eller ensilagestakke fra andre marker i hele kalenderåret
- at du ikke slår dem i forbudsperioden fra 1. maj til og med 31. juli af hensyn til ynglende markvildt

Samtidig er det en forpligtigelse, at dine braklagte arealer årligt holdes i en stand, så du nemt kan bringe dem ind i driften igen. Det betyder, at du skal slå arealet mindst én gang (slåning enten i april eller om sommeren, dvs. mellem 1. august og 25. oktober). Du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale fra marken, men det må godt opstakkes. Hvis du i stedet har blomsterbrak, så opfyldes kravet ved at marken jordbehandles i forbindelse med etableringen mindst hvert 2. år.

Kvælstofprognosen er kommet

På trods af en regnfuld vinter i visse dele af Danmark, viser N-min- målingerne fra februar 2023, at kvælstofindholdet på lerjord er højere i hele landet end gennemsnittet af de foregående 11 år. Korrektionen er derfor -5 kg N pr. ha på JB 5-9 i hele landet.

I din markbog under fane 10 er der et skema A med "Beregning af virksomhedens samlede kvælstofkvote", hvoraf det

fremgår det under "korrektion for kvælstofprognose" hvor mange hektar du har på JB 5-9.

Korrektion for kvælstofprognose:						
0,00 JB (1+3)	x	0 kg N pr. ha	=	0		
0,00 JB (2+4)	x	0 kg N pr. ha	=	0		
27,45 JB (5 - 9)	x	-5 kg N pr. ha	=	-137		
0,00 JB 11	x	0 kg N pr. ha	=	0	Korrektion i alt	-137 kg N

Figur 1 Eksempel fra markbogen med opgørelse af antal ha på JB 5-9.

Vandingstilladelse

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vandingstilladelser er normalt gældende i 15 år, og skal fornyes, når de udløber. Det er vores erfaring, at der er stor forskel på kommunernes hastighed, når fornyelserne skal håndteres. Hvis du søger om fornyelse i en kommune, hvor det viser sig at tage lang tid, så er det en god ide at bede om en kvittering på, at de har modtaget din anmodning.